

ELS

1. Obec MORAVSKÉ Křižánky	2. Okres Žďár nad Sázavou	Hodnota	Zachování	Využití
-------------------------------------	------------------------------	---------	-----------	---------

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY

3. Kraj

Výsočina

4. Poř. číslo:

100446

5. Název (označení) památky:

soubor staveb usedlosti

7. Ochranné pásmo:

soubor staveb usedlosti

6. Bližší označení umístění památky:

osada (čtvrť):

čp.10

ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.: 43

k.ú.Moravské Křižánky

8. Vlastník (správce, trvalý uživatel):

M.Bukáčková, Karlova 953, Hlinsko
I.Bukáček, Resslova 203, Hlinsko

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Soubor staveb usedlosti sestává z obytného stavení, objektu stájí a chlévů, kolny, stodoly a ohradní zdi.

Jedná se o samostatně stojící venkovský čtyřtraktový statek s uzavřeným obdélníkovým dvorem. Na západní straně je situována obytná budova, na jižní straně stodola, na východní straně kolna s hlavním vjezdem a na severní straně stáje a chlévy. Obytná budova nemá délku ostatních traktů, vnější obrys celého objektu proto není pravidelný. JV nároží obytné budovy je se stěnou stodoly spojeno zídou s brankou.

Obytná budova je štítově orientována ve směru S-J. Jižní štít má tvar nepravidelného lichoběžníka a je prolomen 3 okenními otvory ve dvou úrovních. Okna jsou jednoduchá, ven otevíravá. Od přízemí je štít oddělen patrovou profilovanou římsou krytou eternitovými šablonami. Fasáda přízemí je oživena předstupujícími soklem a pilastry (u nároží zdvojenými), které ji dělí na 3 pole. V každém poli je prolomen jeden okenní otvor se segmentovým záklenkem. Okna jsou kastlová, šestitabulková,

10. Časové, slohové a autorské určení:

Objekt pravděpodobně vznikl nejpozději v 18.stol. jako roubené stavení s komorou a chlévem. V průběhu 19.stol. se postupně rozšiřoval do současné podoby.

11. Památkové movité zařízení:

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Jedná se o samostatně stojící venkovský statek s uzavřeným obdél- níkovým dvorem. Usedlost je významným dokladem mladší zděné ves- nické architektury oblasti Českomoravské vrchoviny. Usedlost, jejíž nejstarší části pocházejí z 18.stol. a jsou opatřeny klasicistními architektonickými prvky, nabyla svou dnešní podobu v průběhu 19.století.	15. Odkaz na literaturu:	
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření:	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci: neg.č.: 137890, fotoarchiv NPÚ v Brně	
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření:	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:	
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): M.Fajman, 5/2003	
	19. Záznam doplňkových listů: <i>a</i>	

1. Obec: Křižánky Osada:	2. Okres: Žďár nad Sázavou	Hodnota	Zachování	Využití
------------------------------------	-----------------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

Vysočina

4. Poř. číslo:

100446 a

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

soubor staveb usedlosti čp. 10

s horní ventilačkou opticky rozdělenou na tři díly. Západní fasáda je rozčleněna na 5 polí, přičemž první tři pole zleva jsou vymezena pouze lisénovými rámy (v nároží zdvojenými), a zbývající dvě pole pilastry (obdobně jako u J stěny). Okénko prvního a druhého pole má tvar obdélníka na ležato, v prostředním poli je vstup do objektu s dodatečně představeným dřevěným zadvěřím, zbylá dvě pole jsou prolomena vždy jedním oknem shodným s okny v J štítu. Dvorní východní fasáda je jednoduchá se dvěma šestitabulkovými kastlovými okny. Severní fasáda je jednoduchá prolomená 3 malými čtvercovými okénky. Severní štít je lichoběžníkový s jedním půlkruhovým a dvěma obdélníkovými okny ve dvou úrovních. Zdivo obytné budovy je smíšené kameno-cihelné, pouze jižní obvodová stěna a část západní obvodové stěny jsou vyzděny z pálených cihel (pravděpodobně náhrada původního dřevěného srubu). Dispozice je výsledkem řady přestaveb a úprav. Je tvořena kuchyní (jejíž kachlová kamna jsou postavena v místě původního topeniště), výměnkem, světnicí, chodbou (síní), komorou a maštálí. Ve světnici je zachován původní trámový strop, jinak jsou prostory zpravidla klenuté plochými valenými klenbami. Budova je zastřešena sedlovou střechou s polovalbami, krov je hambalkový s namítnutými krokviemi na dvorní straně (pro pozdější rozšíření objektu), krytinou je eternit položený na dřevěný šindel. Podkroví je dvoupatrové, horní patro bylo v minulosti využíváno jako sýpka. Budova je podsklepena, vstup do sklepa je z chodby (síně). Severní křídlo kolmo navazuje na obytnou budovu. Zastřešena je pouze část nad chlévem, jehož strop je tvořen 3 poli pruské klenby mezi pasy. Do dvora je před ní představeno kryté náspí v návaznosti na vchod do obytné budovy. Zbylá část objektu je již beze střech. Dvorní i venkovní fasáda je jednoduchá, střecha je sedlová s rovnoramenným trojúhelníkovým profilem, krov je hambalkový, střešní krytinou je eternit kladený na dřevěné bednění. Hřeben střechy je orientován ve směru Z-V. Na dvorní straně je ve střešní rovině umístěn plechový vikýř. Zdivo je smíšené kameno-cihelné. Ve východním křídle je umístěn hlavní vjezd do statku a kolna. Střecha je sedlová s nerovnoměrným trojúhelníkovým profilem (na vnější obvodovou stěnu je nastaveno bedněné polopatro), krov je vaznicový, krytinou je pálená dvoudrážková taška. Hřeben střechy je orientován ve směru S-J. Zdivo je kameno-cihelné. Fasády jsou jednoduché hladké. Jižním křídlem je piliřová stodola. U její jižní fasády se rytmicky střídají okenní s vratovými otvory (3 okenní a 2 vratové). Jeden okenní otvor je i v západním průčelí. Okenní otvory jsou prolomeny v cihelných vyzdívkách mezi piliři a jsou šachovnicově vyplněny pálenými cihlami. Střecha stodoly je sedlová s rovnoměrným profilem, krov je vaznicový, střešní krytinou je pálená taška dvoudrážková. Hřeben střechy je orientován ve směru Z-V. Zdivo je smíšené kameno-cihelné. Fasády jižní stěny a západního průčelí jsou velmi jednoduše oživeny lisénami a geometrickými šambránami, ostatní fasády jsou hladké.